

DE GESCHIEDENIS VAN DE WERELD

TEKENINGEN : L. EN F. FUNCKEN

TEKST DOOR J. SCHOONJANS

DE SPAANSE BURGEROORLOG

ZOALS we in ons vorig praatje hebben gezegd, wilde Stalin dat de Communistische Revolutie eerst en vooral « Russisch » was. Dit betekent echter niet dat hij de droom had opgegeven de Revolutie te zien uitbreiden over alle landen van de wereld. Eerst kwam Europa aan de beurt, dan het Oosten. Nadien zou die Revolutie ook de Arabische en de Zwarte Wereld bereiken. En nu komen we bij de Spaanse Burgeroorlog, die vreselijk was en ontzettend veel mensenlevens kostte !

ALFONSUS XIII

ALFONSUS XIII werd geboren in 1886 na de dood van zijn vader Alfonsus XII. Een tijdlang was hij koning onder het regentschap van zijn moeder. Hij huwde met Victoria Eugenie, kleindochter van koningin Victoria. Hij was een moderne, sportieve man, populair over de grenzen van zijn land. In Spanje zelf pleegde men een hele reeks aanslagen op hem. Onder de invloed van het succes dat het Fascisme in Italië kende, trachtte hij ook in Spanje een militaire dictatuur te vestigen. Hij gaf het bewind in handen van Primo de Rivera, die een fascistische organisatie oprichtte.

HET BEGIN...

DE Republikeinen trachtten sociale hervormingen in te voeren om de grote armoede van de bevolking te milderen. In 1936 kregen de communistische elementen de overhand. Zij wensten de dictatuur van het proletariaat en er gebeurden een heleboel vreselijke dingen ! Er kwam een tegenreactie en het ging hard tegen hard ! Op 17 juli brak er een revolutie uit in Spaans-Marokko. De leider van die opstand was generaal Sanjuro.

FRANCO

FRANCISCO FRANCISCO, die in 1926 tot generaal was bevorderd, kreeg in 1936 het oppergezag over de opstandelingen in handen. Hij wou Spanje opnieuw veroveren en toen begon de wrede burgeroorlog die drie jaar lang zou duren. De Republikeinen of de linksen werden geleid door Largo Caballero, Negrin en Prieto. De Basken, alhoewel katholiek, streden tegen Franco. Deze laatste kreeg de steun van de rechtse partijen, van de Carlisten en van de geestelijkheid. Het werd een meedogenloze strijd. De Baskische stad Guernica werd verwoest. Te Toledo kreeg Franco ten slotte de overhand door het Alcázar, waarin de omsingelde kadetten sedert maanden stand hielden, te ontzetten.

DE REPUBLIEK

DE regering van Primo de Rivera was een fiasco. Hij moest het veld ruimen in 1930. De Republikeinen waren intussen zeer sterk geworden en in de gemeenteverkiezingen van Madrid, op 12 april 1931, behaalden zij een schitterende overwinning. De koning werd afgezet en hij ging in ballingschap. De Republiek werd uitgeroepen en Alcázar Zamora was de eerste president. Catalonië kreeg een bepaalde vorm van autonomie. Het was een revolutie maar zij verliep zonder al te veel herrie.

DE DICTATUUR

WE mogen ook niet vergeten dat Franco veel steun ontving van Italië en Duitsland. De linkse of communistische strijders werden gesteund door de Sovjet-Unie en de internationale brigades, samengesteld uit socialisten van alle landen. Franco won de strijd en werd uitgeroepen tot caudillo, dit wil zeggen aanvoerder of meester van Spanje. De Spaanse tragedie zou men de generale repetitie kunnen noemen van de Tweede Wereldoorlog die over Europa zou losbarsten...